

ХРИСТО СМИРНЕНСКИ ПРИКАЗКА ЗА СТЬЛБАТА

chitanka.info

Посветено на всички, които ще кажат: «Това не се отнася до мене!».

— Кой си ти? — попита го Дяволът...

— Аз съм плебей по рождение и всички дрипльовци са мои братя. О, колко грозна е земята и колко са нещастни хората!

Това говореше млад момък, с изправено чело и стиснати юмруци. Той стоеше пред стълбата — висока стълба от бял мрамор с розови жилки. Погледът му бе стрелнат в далечината, дето като мътни вълни на придошла река шумяха сивите тълпи на мизерията. Те се вълнуваха, кипваха мигом, вдигаха гора от сухи черни ръце, гръм от негодувание и яростни викове разлюляваха въздуха и ехото замираше бавно, тържествено като далечни топовни гърмежи. Тълпите растяха, идеха в облаци жълт прах, отделни силуети все по-ясно и по-ясно се изрязваха на общия сив фон. Идеше някакъв старец, приведен ниско доземи, сякаш търсеше изгубената си младост. За дрипавата му дреха се държеше босоного момиченце и гледаше високата стълба с кротки, сини като метличина очи. Гледаше и се усмихваше. А след тях идеха все одрипели, сиви, сухи фигури и в хор пееха протегнатата, погребална песен. Някой остро свиреше с уста, друг, пъхнал ръце в джобовете, се смееше високо, дрезгаво, а в очите му гореше безумие.

— Аз съм плебей по рождение и всички дрипльовци ми са братя! О, колко грозна е земята и колко са нещастни хората! О, вие там горе, вие...

Това говореше млад момък, с изправено чело и стиснати в закана юмруци.

— Вие мразите ония горе? — попита дяволът и лукаво се приведе към момъка.

— О, аз ще отмъстя на тия принцове и князе. Жестоко ще им отмъстя зарад братята ми, зарад моите братя, които имат лица, жълти като пясък, които стенат по-зловещо от декемврийските виелици! Виж голите им кървави меса, чуй стоновете им! Аз ще отмъстя за тях! Пусни ме!

Дяволът се усмихна:

— Аз съм страж на ония горе и без подкуп няма да ги предам.

— Аз нямам злато, аз нямам нищо, с което да те подкупя... Аз съм беден, дрипав юноша... Но аз съм готов да сложа главата си.

Дяволът пак се усмихна:

— О, не, аз не искам толкоз много! Дай ми ти само слуха си!

— Слуха си? С удоволствие... Нека никога нищо не чуя, нека...

— Ти пак ще чуваш! — успокой го Дяволът и му стори път. —

Мини!

Момъкът се затече, наведнъж прекрачи три стъпала, но косматата ръка на Дявола го дръпна:

— Стига! Спи да чуеш как стенат там доле твоите братя!

Момъкът спря и се вслуша:

— Странно, защо те започнаха изведнъж да пеят весело и тъй безгрижно да се смеят!... — И той пак се затече.

Дяволът пак го спря:

— За да минеш още три стъпала, аз искам очите ти!

Момъкът отчаяно махна ръка.

— Но тогава аз няма да мога да виждам нито своите братя, нито тия, на които отивам да отмъстя!

Дяволът:

— Ти пак ще виждаш... Аз ще ти дам други, много по-хубави очи!

Момъкът мина още три стъпала и се вгледа надолу.

Дяволът му напомни:

— Виж голите им кървави меса.

— Боже мой! Та това е тъй странно; кога успяха да се облекат толкоз хубаво! А вместо кървави рани те са обкичени с чудно алени рози!

През всеки три стъпала Дяволът взимаше своя малък откуп. Но момъкът вървеше, той даваше с готовност всичко, стига да стигне там и да отмъсти на тия тлъсти князе и принцове! Ето едно стъпало, само още едно стъпало, и той ще бъде горе! Той ще отмъсти зарад братята си!

— Аз съм плебей по рождение и всички дрипльовци...

— Млади момко, едно стъпало още! Само още едно стъпало, и ти ще отмъстиш. Но аз винаги за това стъпало вземам двоен откуп: дай ми сърцето и паметта си.

Момъкът махна ръка:

— Сърцето ли? Не! Това е много жестоко!

Дяволът се засмя гърлесто, авторитетно:

— Аз не съм толкова жесток. Аз ще ти дам в замяна златно сърце и нова памет! Ако не приемеш, ти никога няма да минеш туй стъпало, никога няма да отмъстиш за братята си — тия, които имат лица като пясък и стенат по-зловещо от декемврийските виелици. Юношата погледна зелените иронични очи на Дявола:

— Но аз ще бъда най-нещастният. Ти ми взимаш всичко човешко.

— Напротив — най-щастливият! ... Но? Съгласен ли си: само сърцето и паметта си.

Момъкът се замисли, черна сянка легна на лицето му, по сбръчканото чело се отрониха мътни капки пот, дой гневно сви юмруци и процеди през зъби:

— Да бъде! Вземи ги!

... И като лятна буря, гневен и сърдит, разветрил черни коси, той мина последното стъпало. Той беше вече най-горе. И изведнъж в лицето му грейна усмивка, очите му заблестяха с тиха радост и юмруците му се отпуснаха. Той погледна пируващите князе, погледна доле, дето ревеше и проклинаше сивата дрипава тълпа. Погледна, но нито мускул не трепна по лицето му: то бе светло, весело, доволно. Той виждаше доле празнично облечени тълпи, стоновете бяха вече химни.

— Кой си ти? — дрезгаво и лукаво го попита Дяволът.

— Аз съм принц по рождение и боговете ми са братя! О, колко красива е земята и колко са щастливи хората!

«Младеж», 25 май 1923

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.